

УКРАЇНА

(19) UA (11) 49857 (13) U
(51) МПК (2009)
A61M 15/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ БОРИСЕВИЧА-КАПЛУНЕНКА-КОСІНОВА ЛІКУВАННЯ ВАЖКИХ ФОРМ ПНЕВМОНІЇ

1

(21) u200912757

(22) 08.12.2009

(24) 11.05.2010

(46) 11.05.2010, Бюл. № 9, 2010 р.

(72) БОРИСЕВИЧ ВОЛОДИМИР БОРИСОВИЧ,
БОРИСЕВИЧ БОРИС ВОЛОДИМИРОВИЧ, КАП-
ЛУНЕНКО ВОЛОДИМИР ГЕОРГІЙОВИЧ, КОСІНОВ
МИКОЛА ВАСИЛЬОВИЧ, БОРИСЕВИЧ ВОЛОДИ-
МИР БОРИСОВИЧ

(73) БОРИСЕВИЧ ВОЛОДИМИР БОРИСОВИЧ,
БОРИСЕВИЧ БОРИС ВОЛОДИМИРОВИЧ, КАП-
ЛУНЕНКО ВОЛОДИМИР ГЕОРГІЙОВИЧ, КОСІНОВ
МИКОЛА ВАСИЛЬОВИЧ, БОРИСЕВИЧ ВОЛОДИ-
МИР БОРИСОВИЧ

(57) 1. Спосіб лікування важких форм пневмонії шляхом антибактеріальної і інгаляційної терапії, який **відрізняється** тим, що проводять аерозольну інгаляцію колоїдним розчином наночастинок срібла, міді і магнію, їх оксидів і гідроксидів шляхом розпилювання колоїдного розчину в примі-

2

щенні протягом 5 діб при щодобовій експозиції 30 хвилин, при цьому колоїдні розчини отримують абляцією металевих гранул у воді.

2. Спосіб лікування важких форм пневмонії за п. 1, який **відрізняється** тим, що компоненти колоїдного розчину узяті в наступних кількостях, мг/л:

наночастинки срібла, оксиду срібла, гідроксиду срібла	1-100
наночастинки міді, оксиду міді, гідроксиду міді	10-100
наночастинки магнію, оксиду магнію, гідроксиду магнію	20-400
вода	до 1000 мл.

3. Спосіб лікування важких форм пневмонії за п. 1, який **відрізняється** тим, що витрата колоїдного розчину складає 0,1-5 літрів на 100 м³ приміщення.
4. Спосіб лікування важких форм пневмонії за п. 1, який **відрізняється** тим, що розмір аерозольних частинок колоїдного розчину менше 100 мкм, переважно менше 50 мкм.

Корисна модель відноситься до ветеринарії, зокрема до способів лікування пневмонії у сільськогосподарських тварин і може бути використана при лікуванні пневмонії свинячого грипу у людей.

Вважається, що пневмонії, резистентні відносно антибіотиків, фторхінолонів і сульфаніламідів, зумовлені вірусним інфікуванням, або являють собою змішану вірусно-бактеріальну інфекцію [Андреев Е. В. Ассоциированное воздействие на организм вируса и условно-патогенных бактерий // Ветеринария. - 1984. - №7. - С.13-15]. Вони вражають як тварин, так і людей і можуть переходити від тварин до людей (зоонозні пневмонії). Прикладом останньої є пневмонія, зумовлена так званим свинячим грипом. У зв'язку з цим розробка ефективних засобів лікування опортуністичних пневмоній є важливою спільною проблемою як для ветеринарної, так і для гуманної медицини [Головенко М.Я. Наномедицина: досягнення і перспективи розвитку новітніх технологій у діагностиці та лікуванні // Журн. АМН України. - 2007. - Т.13. - №4. - С.1-23].

Відомий спосіб лікування пневмоній шляхом інгаляційного введення антибіотиків, муколітичних препаратів, 2-адреномиметиків. При інгаляції муколітичних препаратів (амброгексал, амбробене, лазолван) підбирають потрібну дозу, наприклад 2-3 мл амброксолу щоденно на 2-3 інгаляції. Потім розчин поміщають в спеціальну ємність небулайзера. Після включення в електричну мережу ультразвукового апарату дитина дихає сумішшю, що розпилюється. Ультразвуковий небулайзер формує аерозольну хмару і розміри частинок, що утворюються при цьому, дозволяють їм проникати у всі відділи трахеобронхіального дерева, у тому числі і альвеоли. [Див. А.Г. Чучалин. Пульмонология. // Клинические рекомендации. - Москва: "ГЕОТАР - Медиа". - 2005. - С.106-107].

Недоліки відомого способу: всі запропоновані лікарські препарати для інгаляторного лікування пневмоній не можуть виступати як замісна терапія, зруйнованого або інактивованого сурфактанту під дією інфекційних агентів, що затягує процес одужання, сприяє розвитку ускладнень і тяжкості патологічного процесу.

(13) U

(11) 49857

(19) UA

Найбільш близьким до пропонованого є спосіб лікування пневмоній і бронхіальної астми у дітей шляхом антибактеріальної і інгаляційної терапії, при цьому інгаляції проводять розчином сурфактанту [Патент України №21992. Спосіб лікування пневмонії і бронхіальної астми у дітей. МПК А61М15/00. Опубл. 10.04.2007, бюл. №4].

Недоліком цього способу є недостатня ефективність.

В основу корисної моделі поставлене завдання створення більш ефективного способу лікування пневмонії.

Запропонований, як і відомий спосіб лікування важких форм пневмонії здійснюють шляхом антибактеріальної і інгаляційної терапії і, відповідно до цієї пропозиції, проводять аерозольну інгаляцію колоїдним розчином наночастинок срібла, міді, магнію, їх оксидів і гідроксидів шляхом розпилювання колоїдного розчину в приміщенні протягом 5 діб при щодобовій експозиції 30 хвилин, при цьому колоїдні розчини отримують абляцією металевих гранул у воді. Компоненти колоїдного розчину узяті в наступних кількостях, мг/л:

наночастинок срібла, оксиду срібла, гідроксиду срібла	1-100
наночастинок міді, оксиду міді, гідроксиду міді	10-100
наночастинок магнію, оксиду магнію, гідроксиду магнію	20-400
вода	до 1000мл.

При цьому витрата колоїдного розчину складає 0,1-5 літрів на 100м³ приміщення, а розмір аерозольних частинок колоїдного розчину менше 100мкм, переважно менше 50мкм.

У пропонованому способі проводять аерозольну інгаляцію колоїдним розчином наночастинок срібла, міді, магнію, їх оксидів і гідроксидів шляхом розпилювання колоїдного розчину в приміщенні. Це підвищує ефективність способу лікування за рахунок розширення спектру антимікробної дії наночастинок металів, їх оксидів, гідроксидів іонів.

Проводять аерозольну інгаляцію протягом 5 діб при щодобовій експозиції 30 хвилин. Це підвищує ефективність способу лікування.

Колоїдні розчини отримані абляцією металевих гранул у воді. Це дозволяє отримати наночастинок у водному середовищі, що підвищує їх активність у складі препарату, дозволяє проникати глибоко в легені і не викликає дратівливої дії на тканини [див. Патент України №37412. Спосіб отримання екологічно чистих наночастинок електропровідних матеріалів "Електроімпульсна абляція" МПК В01J2/02. Опубл. 25.11.2008. Бюл.№22.]

Компоненти колоїдного розчину узяті в наступних кількостях, мг/л:

наночастинок срібла, оксиду срібла, гідроксиду срібла	1-100
наночастинок міді, оксиду міді, гідроксиду міді	10-100
наночастинок магнію, оксиду магнію, гідроксиду магнію	20-400
вода	до 1000мл.

При вмісті компонентів речовин менш ніжні діючих значень знижується ефективність лікуван-

ня. Вміст компонентів більше верхніх значень призводить до дорожчання способу.

Витрата колоїдного розчину складає 0,1-5 літрів на 100м³ приміщення. При витраті менше 0,1 літрів на 100м³ приміщення знижується ефективність способу. При витраті більше 5 літрів на 100м³ приміщення не спостерігається підвищення ефективності способу.

Розмір аерозольних частинок колоїдного розчину менше 100мкм, переважно менше 50мкм. Такі частинки вільно проникають у легеневі альвеоли і легко всмоктуються інтерстиціальною тканиною.

Приклад. Дослід проведено на поросятах 4-місячного віку, хворих на гостру вірусну респіраторну інфекцію (не виключена пневмонія свинячого грипу), яку неможливо було вилікувати антибіотиками, фторхінолонами, сульфаніламидами (ін'єкційним і аерозольним методом) і яка призводила до загибелі 35-53% поросят. Поросята, які вижили, значно відставали в рості і розвитку, що наносило господарствам великих економічних збитків.

Хвороба проявлялась чіткими клінічними ознаками - пригніченням, високою температурою (41-42°C), кашлем, витоком ексудату, хрипами при аускультії, притупленням легеневого поля при перкусії, зменшенням апетиту або відмовою від поїдання корму тощо. Поросята гинули на 4-5-й день після появи клінічних ознак хвороби. На розтині спостерігалась типова картина катаральної, катарально-геморагічної або геморагічно-некротичної пневмонії. Лише при застосуванні аерозолів наноаквахелатів металів було досягнуто вираженого позитивного лікувально-профілактичного ефекту.

У поросят першої контрольної групи застосовували апроміцин у поєднанні з бісептолом, поросят другої контрольної групи лікували левофлоксацином (фторхінолон). Поросят контрольних і дослідних груп піддавали обробці аерозолями в невеликій пластиковій палатці, яка вміщала 9-10 тварин. За допомогою аерозольного генератора остання наповнювалась дрібнодисперсним аерозолем (95% аерозольних частинок розміром 1-100мкм). Такі частинки вільно проникають у легеневі альвеоли і легко всмоктуються інтерстиціальною тканиною.

Аерозолі лікувальних препаратів використовували із розрахунку 1л/100м³ приміщення. Тварин піддавали обробці аерозолями протягом 5 діб при щодобовій експозиції 30 хвилин.

Колоїдні розчини металів представляють собою колоїдну двокомпонентну систему з деіонізованою водою і металів в ультрадисперсному стані. Нанорозмірні срібло, мідь і магній складають групу так званих біоцидних наночастинок, хоча їм одночасно властива і стимулювальна активність.

До срібла, на відміну відлюбих антисептичних препаратів, не розвивається бактеріальна стійкість; нанорозмірне срібло не токсичне і не викликає побічних ефектів. Доведено, що срібло стимулює імунну систему, стабілізує обмін речовин в тваринному організмі і знешкоджує близько 1000 видів шкідливих бактерій, вірусів та грибів. Для

порівняння антибактеріальний спектр будь-якого антибіотику поширюється лише на 5-10 видів мікроорганізмів.

Мідь, у порівнянні зі сріблом, володіє значно менш вираженими антисептичними властивостями, проте вона значно посилює антисептичну здатність препаратів срібла; крім того, мідь є кофактором великої кількості (більше 20) ферментативних реакцій, які забезпечують всі основні процеси життєдіяльності і резистентності тваринного організму.

Магній володіє помірно вираженими антисептичними властивостями; в той же час він посилює енергетичну забезпеченість всіх без виключення органів і тканин.

Характерною особливістю наночастинок металів є їх надзвичайно мала токсичність у порівнянні з іншими лікарськими препаратами і висока здатність активізувати фізіологічні і біохімічні процеси. Вони володіють високою дифузійною рухливістю, що також інтенсифікує перебіг місцевих і загальноорганізмних процесів резистентності.

Свиней нульової групи ні аерозолями хіміотерапевтичних препаратів, ні аерозолями металів не обробляли.

Біохімічний і імунологічний статус свиней вивчали за основними гематологічними показниками, визначенням вмісту загального білка, фагоцитарної активності, бактерицидної активності сироватки крові (БАСК).

Цифрові показники обробляли статистичне з урахуванням t-критерію Стюдента, використовуючи електронні таблиці Excel.

Результати досліджень та їх аналіз. До початку аерозольних обробок поросят нульової, контрольних і дослідних груп показники еритроцитів, гемоглобіну, лейкоцитів, білка, фагоцитарної активності нейтрофілів, БАСК знаходились в межах значно нижчими від норми і не відрізнялись між собою.

На 3-5-у добу від початку аерозольної обробки у свиней дослідної групи відмічали значне зменшення пригнічення, зниження температури тіла на 1,0-1,5°C, тенденцію до зростання досліджуваних гематологічних показників. Через 5 діб аерозольної терапії встановлені такі показники морфологічного, біохімічного та імунологічного статусу крові (Таблиця).

Таблиця

Показники	Нульова група	Перша контрольна група (апраміцин)	Друга контрольна група (левофлоксацин)	Дослідна група (аерозолі наночастинок металів)
Еритроцити, Т/л	3,22±0,09	3,26±0,11	3,17±0,33	4,93±0,77**
Гемоглобін, г/л	98,7±3,81	97,9±3,75	99,4±2,63	109,3±2,37***
Лейкоцити, Г/л	15,68±1,26	16,25±2,62	17,43±2,57	10,8±1,37***
Загальний білок, г/л	42,3±0,65	43,3±1,73	43,12±0,93	59,3±1,55***
ФАН, %	41,77±2,73	42,35±1,28	41,52±3,09	92,34±3,37***
БАСК, %	12,68±2,41	12,33±1,75	13,48±2,07	18,93±2,37***

Примітка: **p<0,01; *** p<0,001.

Як видно з даної таблиці, біохімічні і імунологічні показники крові у поросят перших 3-х груп були дуже низькими (очевидно, внаслідок токсичного впливу етіологічного фактору) і супроводжувались масовою загибеллю тварин. Аерозольна терапія наночастинок металів призвела до зростання досліджуваних параметрів до границь норми, що супроводжувалось високим (92%) показником збереженості поголів'я.

Застосування аерозольної терапії наночастинок металів є ефективним методом профілактики і лікування важких (вірусних, вірусно-бактеріальних, грибкових) пневмоній; застосування методу аерозольної терапії наночастинок металів дає 92%-ий ефект збереження поросят і може бути використане при лікуванні пневмонії свинячого грипу у людей.